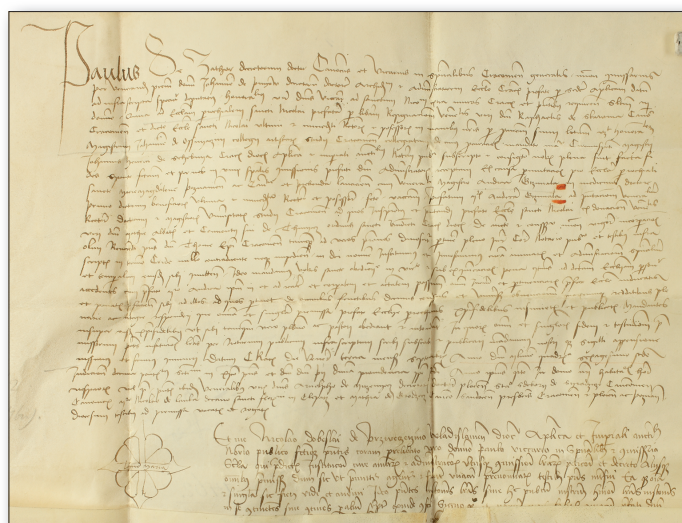

MIKOŁAJ Z PRZYWIECZERZYNA h. Nałęcz

(zm. po 7 I 1496 r.)

Był synem Dobiesława z Przywieczerzyna na Kujawach brzeskich, należącego do rycerskiego rodu Nałęczów. Nie wiadomo, gdzie najpierw się uczył, może we Włocławku lub Brześciu Kujawskim. Od młodości związał się z Krakowem, gdzie został w 1444 r. notariuszem w konsystorzu krakowskim za urzędowania oficjała generalnego Rafała ze Skawiny. Następnie od 1450 r. pełnił funkcję notariusza u boku doktora dekretów Jana Pniowskiego, mistrza uniwersytetu i zarazem archidiakona krakowskiego, który niewątpliwie zachęcił Mikołaja do podjęcia studiów na Wydziale Sztuk w 1452 r. Sam Pniowski jako rektor wpisał swego notariusza do *Metryki* wszechnicy. Z tego tytułu Mikołaj z Przywieczerzyna wniósł pełną opłatę immatrykulacyjną w wysokości 8 groszy. Nie znamy dokładnie przebiegu jego studiów filozoficznych, ponieważ w księdze promocji Wydziału Sztuk nie ma informacji o promocji bakałarskiej oraz magisterskiej. Musiał jednak zdobyć stopień magistra *artium*, gdyż następnie kontynuował studia na Wydziale Prawa.

Niejako równolegle do studiów uniwersyteckich prowadził od 1455 r. działalność w charakterze notariusza publicznego *apostolica et imperiali auctoritate*, a ponadto w latach 1457–1465 pełnił funkcję notariusza kapituły katedralnej krakowskiej i nadal pozostawał na usługach Jana Pniowskiego, który w okresie konfliktu o obsadę biskupstwa krakowskiego po śmierci Tomasza Strzępińskiego był administratorem diecezji krakowskiej w latach 1460–1463. Mikołaj z Przywieczerzyna zdołał jednak sfinalizować studia prawnicze i przed 1460 r. uzyskał bakalaureat dekretów, zaś dok-

Znak notarialny Mikołaja z Przywieczerzyna na dokumencie z 1462 r. (AUJ dypl. perg. 161)

torem prawa kanonicznego został najpewniej w 1469 r. Wtedy to na mocy decyzji rektora Mikołaja Byliny otrzymał opróżnione mieszkanie w Kolegium Prawnicze, aby je doprowadzić do lepszego stanu, z możliwością posiadania do końca życia. Zgromadzenie ogólne profesorów uniwersytetu pod przewodnictwem nowego rektora Piotra Gaszowca 17 września 1470 r. potwierdziło tę decyzję. Po swojej promocji doktorskiej Mikołaj z Przywieczierzyna prowadził wykłady i angażował się w działalność uniwersytecką. W semestrze letnim 1473 r. pełnił funkcję dziekana Wydziału Prawa i 15 lipca t.r. uczestniczył wraz z rektorem Maciejem z Kościana i dziekanami pozostałych wydziałów w przyjęciu dorocznego sprawozdania prokuratora generalnego Stanisława z Kobylina z zarządu majątkiem uczelni.

Doktor Mikołaj własnym sumptem odnowił swoje mieszkanie w Kolegium Prawników, po czym w 1475 r. przekazał je doktorowi dekretów Janowi z Toszka, sam zaś za zgodą zgromadzenia ogólnego mistrzów otrzymał mieszkanie po profesorze Grzegorzu Cieniawie. Przy tej okazji postawiono mu warunek, że na czas nieobecności w Krakowie Mikołaj będzie w tym mieszkaniu umieszczał odpowiednią osobę, która zostanie zobowiązana do przestrzegania reguł życia w tym kolegium. Poczynając od końca 1473 r. Mikołaj z Przywieczierzyna dwa razy do roku opuszczał Kraków, udając się do Włocławka na styczniowe i sierpniowe posiedzenia generalne kapituły katedralnej, której został członkiem. W 1490 r. przez swego pełnomocnika doktora teologii Stanisława z Brzezin zrezygnował z mieszkania w Kolegium Prawników. Zastrzegł jednak, że gdyby wrócił na uniwersytet, to jemu ma przypaść wakujące mieszkanie w tym kolegium. Ostatecznie przeniósł się do Włocławka dopiero pod koniec 1493 r., ponieważ od początku stycznia 1494 r. regularnie uczestniczył w życiu tamtejszej kapituły.

Stosunkowo skromna była kariera kościelna Mikołaja, bowiem jako notariusz kapituły katedralnej krakowskiej posiadał altarię św. Marcina w katedrze wawelskiej w latach 1457–1465, a następnie był prepozytem kościoła św. Jakuba na Kazimierzu od 1470 do 1475 r. oraz altarystą ołtarza św. św. Łazarza, Jakuba i Marty w kościele św. Marii Magdaleny. Z tej altarii zrezygnował w 1473 r. Najwyższą godnością, jaką osiągnął, była kanonia w kapitule katedralnej we Włocławku, którą objął w 1473 r. i posiadał do śmierci.

Zmarł po 7 stycznia 1496 r. zapewne we Włocławku.

Bukowski Rachunki 2 s. 688 i przyp. 46; CA suppl. 1451–1460 s. 66–67; CDUC 1 nr 189, 200; 3 nr 243; Concl. Univ. nr 54, 60, 63–65, 95; MUK 1400–1508 s. 241 [52e/023]; A. Gąsiorowski, *Kanonicy włocławscy w najstarszej metryce kapitulnej (1435–1500)* [w:] *Duchowieństwo kapitulne w Polsce średniowiecznej i wczesnonowożytnej. Pochodzenie i funkcjonowanie elity*, red. A. Radziwiński, Toruń 2000, s. 32–38, 45.

Krzysztof Ożóg